

21.6.21

זכור את הארבעה בנובמבר

אזרח ישראל!

- עד השלושה בנובמבר אתה חי בגן-עדן של כסילים.
 - מנגנון מסי-ההכנסה פסק להציק לך;
 - ממשלתנו "עמורר" פסקו לגבות את התשלומים החרשיים;
 - דירי רשות הפיתוח נשמו לרווחה;
 - מקורות האשראי הורחבו;
 - כממטה-קסם נעלמה האבטלה ע"י עבודות-דחק;
 - מיליונים דולארים הוצאו להצפת השוק בכלי-טוב.
- וכל זאת כדי לא לקלקל את מצב רווחך לקראת השלושה בנובמבר — יום הבחירות לכנסת הרביעית.

בוחר זכור!

"ירח הדבש" לא יארך זמן רב. כי אחרי השלושה בנובמבר בא

הרביעי בו:

אם הממשלה הסוציאליסטית תמשיך לשלול תרגיש שוב את ידו הקשה של המשטר!

- מכבש המיסים הקטלניים שוב ילחץ עליך;
- האינפלציה תשתולל ביתר שאת;
- יוקרה-מחיה יעלה ומקורות הפרנסה יתמעטו;
- כי זוהי דרכו של משטר סוציאליסטי — שהוא יורד רק מטה-מטה.

אם אתה חושש מפני סכנה המורה זו ואתה רוצה למנוע בעדה, הרי נשארה לך דרך אחת בלבד:

לחזק את כוחם של הציונים הכלליים על מנת למנוע את הקמתה של ממשלה סוציאליסטית.

אזרח!

בשלושה בנובמבר חשוב על הארבעה בנובמבר אל תלך שולל אחרי דימוגיה מימין ומשמאלו

למענך ולמען עתיד ילדיך

הצבע

הסתדרות הציונים הכלליים

מפלגת המרכז

אזרח

נבון

בבחירות

צ

אין העולם הזה נהוג להגיד לקוראיו בעד מי להצביע. וזה בגלל שני טעמים: ראשית: אין העולם הזה משרת שום מפלגה. סיסמתנו — "בלי מורא, בלי משוא-פנים!" — מחייבת אותנו.

שנית: אנו מאמינים כי קוראי עתון זה לא יקבלו הוראות מאיש. אנו כותבים עתון זה בשביל אנשים המסוגלים לחשוב בעצמם, והמצויידים בחוש ביקורת בריא — גם כלפי עתון זה עצמו. אחרי שמענו את כל האינפורמציה ואת כל הפרשנות, יחשבו ויחליטו בעצמם מה עליהם לעשות ביום שלישי זה.

אולם נהגתי בעבר לספר לך מה השיקולים שינחו אותי ביום הבחירות. אעשה זאת גם הפעם. לא אינר לך מה אעשה — כי במדינה דמוקרטית אמיתית הבחירות הן סודיות, ואין זה הוגן לגלות בעד מי אתה מצביע (אם אתה מצביע בכלל).

אך לא יהיה זה בלתי-הוגן לגלות לך מה המחשבות העוברות במוחי ערב יום הבחירות.

★ ★ ★

בשביל איש כמוני, השאלה הראשונה והעיקרית תהיה: האם להצביע בכלל? אודה ללא היסוס: עצם השאלה הזאת הוא תעודת-עניות לעצמי ולכל החושבים כמוני. אם מואסים אנו במפלגות הישנות, היה עלינו לדאוג להופעת רשימה שאפשר להצביע בעדה ללא נקיפת-מצפון.

איני רוצה להתחמק מהאשמה זו. אמנם, עשיתי כמיטב יכולתי — אולי יותר מכל אדם אחר במדינה — למען הופעת גורם חדש בבחירות, שיאחד את כל המטיפים נגד המצב הקיים, על סמך מצע רחב שיתן מקום ליסודות שונים ואף מתנגדים זה לזה. קייחתי שבעד גורם כזה אפשר יהיה לפחות להצביע מבלי שיהיה צורך לרחוץ לאחר-מכן את הידיים.

נסיכון זה נכשל. לא נחזור שוב לפרט את הסיבות ולהוקיע את האשמים. אם נכשל, משמע שאנחנו לא היינו די חזקים, די מגובשים, די מוכשרים. אל נאשים איש מבלי להאשים קודם כל את עצמנו.

אך הנה נוצר מצב עוברתי. אני מתנגד לכל המפלגות הרציניות המופיעות בבחירות אלה, ואני מזולז בבלתי-רציניות. אין לי בעד מי להצביע. ומאות אלפי בוחרים אחרים נמצאים באותו מצב.

★ ★ ★

באים ואומרים לנו כי אסור להימנע מהצבעה. שזו פגיעה בדמוקרטיה. שזה זילזול בחובה אזרחית יסודית. חשבתי על כך, ודעתי היא: שטויות.

אם אדם מואס במפלגות המבקשות את קולו, הרי צורה-הגינות הוא שלא יתן להן את הקול. להצביע בעד מפלגה השנואה עליך, המעוררת בך גועל-נפש — הרי זה כמעט מעשה-זנות. וזהו חילול הדמוקרטיה, ולא כיבוד הדמוקרטיה. זהו חינוך לצניעות ולזילזול בכל הערכים האזרחיים, לא מילוי חובה אזרחית.

אין אדם חייב להזדהות עם כל פרטי מצעה של מפלגה מסוימת כדי להצביע בעדה. די

אם ירגיש בקירבה ניכרת, בהסכמה כללית לזרחה ולמהותה.

אולם יש הבדל עצום בין הרגשה זו לבין הרגשה של תיעוב. אם אני חושב שמפלגה מסוימת בוגדת במצעה, שהיא מוכנה למכור את כל עקרונותיה תמורת נוידי-עודשים של הנאה מן השלל, שהיא נעדרת מידה מינימלית של גינות ויושר — אסור לי להצביע בעדה.

איני רואה כל פסול בהימנעות מהצבעה. כאשר אין לפני אלטרנטיבה הקרובה ללבי, יתכן שזו דרך מועילה. היא תפגין את שאט-נפשי שלי מן המערך המפלגתי הקיים. אם הרבה בוחרים ינהגו כך, אולי יעורר הדבר חרות חדשים, ישמש אזהרה לעסקני כל המפלגות.

ברגע זה, רעיון זה קרוב מאד ללבי.

★ ★ ★

אני שומע בלבי גם קול שני. הוא אומר לי: בן-אדם, יש לך קול. במשטר דמוקרטי, זהו נשק. השתמש בו.

אילו הייתי מחליט להצביע בעד אחת הרשימות הקיימות, הייתי שואל את עצמי: מה הסכנה המיידית העיקרית המאיימת על הציבור הישראלי? מה הנושא העיקרי הדורש הכרעה? תשובתי היא: המזימה לשנות את שיטת-הבחירות.

לא חשוב אם השיטה המוצעת טובה בתיאוריה מן השיטה הנוכחית, או לא. כאן לא קובעת התיאוריה, אלא המצב המעשי בישראל. ובמצב מעשי זה, הנהגת בחירות אזרחיות פירושה: רוב מוחלט של מפא"י, התחלת דיקטטורה של מפלגה אחת.

זו דעתי השקולה. אני רואה בנסיכון-השינוי סכנה לאומית.

לכן פסולה בעיני כל מפלגה התומכת בכך. במקרה הנידון: מפא"י והציונים הכלליים. אם הייתי מצביע בכלל, הייתי מצביע קודם כל נגדן.

★ ★ ★

האם אני צריך להצביע בעד אחת המפלגות האחרות? יש האומרים — ופעם אמרתי כך גם אני — שאם אינך יכול להצביע בעד משהו, הצבע נגד. חלטי של מפלגה המעשה עליך ביותר, או שאתה מתנגד לה ביותר — ותן את קולך למפלגה הקיצונית ביותר הלוחמת נגדה.

אחרי מחשבה נוספת, איני חושב שזה קו נכון, או אפילו מוסרי. כל הצבעה היא הצבעה בעד משהו. ואסור להצביע בעד משהו שאתה מתנגד לו בכל נימי נפשך ותבונתך.

מי שרוצה להצביע נגד — חייב לשאול את עצמו: האמנם המפלגה שאני מצביע נגדה גרועה יותר מזו שאני מצביע בעדה?

או להיפך: האמנם המפלגה שאני מצביע בעדה טובה מזו שאני מצביע נגדה?

במלים אחרות: האם אני רוצה באמת שהמפלגה, שאני מצביע בעדה, תגיע לשלטון? אם לא — איזו זכות יש לי להצביע בעדה? שמה אני מביא את המדינה מן הפח אל הפחת?

★ ★ ★

ישנה רשימה אחת שהייתי יכול להצביע בעדה ללא נקיפת מצפון.

לא מפני שאני דוגל בעקרונותיה של רשימה זו. עקרונות אלה מטושטשים בינתיים מאד. אלא מפני שלדעתי, הצבעה בעד רשימה זו תשרת ענין שהוא צודק וטוב.

כוונתי לרשימת ליכוד עולי צפון-אפריקה, שנכנסה למלחמת-הבחירות מתוך כוונה ברורה ומפורשת יחידה: לשחרר את דויד בן-הרוש מבית-הסוהר.

אני מאמין כי דויד בן-הרוש נפל קרבן לפרובוקציה שפלה. אני מאמין כי שליחתו — ושליחת חבריו — לבית-הסוהר, היא בניגוד לחושי-הצדק ולאינטרס האמיתי של המדינה.

בכל חיי שוחחתי עם דויד בן-הרוש רק פעם אחת, וזאת היתה שיחה קצרה בבית-הסוהר, בנוכחות קצין-משטרה. קיבלתי רושם כללי כי זהו איש נבון ושקול, בלתי-מנוסה, אך בעל כחנות טובות. התרשמתי כי זה אדם חובי — ואני מקהה כי רושם זה יוצדק בעתיד.

לפי שעה, אני מוכן לתת לאיש זה אשראי אישי.

איני תומך ברעיון של רשימות עדתיות. אולם אני רואה בהופעת כוחות כמו בן-הרוש ביטוי לזעקה הגדולה והצודקת של השכבות המקופחות במדינה. כתב-אשמה חי נגד המשטר.

בן-הרוש לא יפתור את הבעיה. היא לא תיפתר על-ידי מאבק עדתי, אלא על-ידי הת-עוררות של כוחות חדשים, שיחסלו את המשטר וקיפוחיו המהותיים, וימירוהו בטוב יותר.

אולם בן-הרוש מסמל את המחאה — ואני מוכן לצרף לה את קולי.

★ ★ ★

מה עלי לעשות: להימנע מהצבעה? לזרוק פתק לבן? להצביע נגד שינוי שיטת-הבחירות? להצביע למען שיחרור בן-הרוש?

ברגע זה טרם החלטתי סופית. אני עומד להקדיש לדבר מחשבה אינטנסיבית מאד. וזו

ההצעה היחידה שאני יכול לתת לך: לחשוב.

דוד בן-הרוש